

ÜNİVERSİTEDE OKUYAN HOKEY SPORCULARININ KARAR VERME STİLLERİNİN BELİRLENMESİ

Öznur AKPINAR¹

Veysel TEMEL²

Sefa Şahan BİROL³

Selahattin AKPINAR⁴

Kazım NAS⁵

ÖZET: Bu araştırma üniversitelerde öğrenim gören hokey sporcularının karar verme düzeyleri belirleyerek demografik özelliklere göre farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymak amacıyla yapılmıştır.

Araştırmada 2014-2015 eğitim öğretim yılında üniversitede okuyan Türkiye üniversiteler arası Hokey şampiyonasına katılan 10 takımdan toplam 133 kişiye anket uygulanmıştır.

Araştırmada veri toplama aracı olarak Mann ve diğerleri (1998) tarafından (Melbourne Decision Making Questionary) geliştirilen ve Deniz (2004) tarafından Türkçeye uyarlanan Melbourne Karar Verme Ölçeği I-II Ölçeği” kullanılmıştır.

Araştırma sonucunda araştırmaya katılan hokey sporcularının karar vermede öz saygı ve dikkatli karar verme düzeyleri yüksek, kaçınan ve erteleyici karar verme stilleri düşük ve panik karar verme stili ise orta seviyede tespit edilerek demografik özelliklere göre de bazılarında anlamlı bir fark bulunamazken bazı değişkenlerde ise anlamlı bir fark bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Karar verme, Spor, Hokey

JEL Kodu: Z20

¹Öğretim Görevlisi, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, oznurakpinar@kmu.edu.tr.

²Yrd. Doç. Dr., Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, veyseltemel@kmu.edu.tr.

³Yrd. Doç. Dr., Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, sahanbirol@kmu.edu.tr.

⁴Doç. Dr., Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, sakpinar@kmu.edu.tr.

⁵Öğretim Görevlisi, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, kazimnas@kmu.edu.tr.

DETERMINATION of THE DECISION-MAKING STYLES of THE HOCKEY ATHLETES STUDYING AT UNIVERSITIES

ABSTRACT: This research by identifying the decision-making levels of hockey athletes studying at universities was conducted in order to determine whether it differs according to demographic characteristics. The survey was applied a total of 133 people from 10 teams studying at the university and participating in the Turkey universities hokey championship in the Research in the 2014-2015 academic year.

Melbourne Decision Making Questionary was developed by Mann and others 1998) and Melbourne Decision Making Inventory I-II Scale was adapted to Turkish by Deniz (2004) were used as a collecting data in this study.

At the end of the study, it was found that decision-making levels and self-esteem on decision of the athletes participating in the study were high, avoidant decision making styles and suspensive were low and panic decision-making was mid level. According to the demographic characteristics while some were found meaningful differences, some weren't.

Keywords: decision making, Sports, Hockey

1- GİRİŞ

Karar kelimesi Latince “decidere” teriminden gelmekte olup, kesmek, kesintiye uğratmak, direnme ve muhalefeti sona erdirme anlamına gelmektedir. Dilimizde ise, düşünme ve muhakeme sonucunda hüküm, süreklilik, devamlılık, sebat, düzen, uygun tahmin ve benzeri anlamları ifade eder(Tosun 1992). Karar bir hedefe ulaşabilmek için eldeki imkan ve koşullara göre mümkün olabilecek çeşitli olası eylem biçimlerinden en uygun görüneni seçmektir(Kuzgun 2000). Dolayısıyla karar bir iş veya sorun hakkında düşünülerek verilen yargı olarak tanımlanabilir. Bu tanımdan da kararın bir düşünce sonucu ortaya çıktığı söylenebilir. Karar alma en basit anlamı ile sonuç elde etme ya da bazı sorunları çözmek anlamına gelir(Gibson, Ivancevich, Donnelly 1994,Akt: Eskicioğlu 2010). Heppner(1978) göre karar verme, olasılıkları seçenekleri değerlendirme ve sonuçlarını izleme gibi özgül etkinlikleri içerir. Kararı gerektiren durumun doğru bir biçimde tamamlanması çözümde doğru yaklaşımı gerektirir(Akt:Yılmaz 2011). Driver ve Mock (1975) karar vermenin bilgi sürecinde iki boyut tanımlamışlardır; odak boyutu ve yararlanılan bilginin miktarı. Odak boyutunun iki kutbu vardır. Bir kutupta karar verici bilgiye bakışında eylem veya çözüm için tek yönlü değerlendirme yaparken, diğer kutupta çoklu çözümleri görür. Karar vericiden karar vericiye karara ulaşılırken kullanılan bilgi miktarı değişkenlik gösterir. Driver ve Mock karar verme sürecinde bu iki boyutun bileşiminden yola çıkarak dört temel karar verme stili tanımlamıştır. Bunlar kesin, zıt olarak hiyerarşik ve birleştirici stillerdir.(Akt: Taşdelen 2001)

Karar verme, bir ihtiyacı gidereceği düşünülen bir nesne, kişi ya da duruma götüreceği en azından iki ya da daha fazla yol olduğu zaman yaşanan sıkıntıyı gidermek için atılan bir adım, bir davranış olarak tanımlanabilir. Karar verme durumunda birey bir güçlkle karşı karşıyadır. Karar vermeyi gerektiren sorun önemsiz ve karardan vazgeçme olasılığı fazla olduğu zaman yaşanan kaygı da az olacağından böyle durumlarda çoğu zaman karar verici karar vermiş olduğunun farkında olmayabilir.

Nitekim günlük yaşamımızda birçok faaliyeti yapmak için çeşitli kararlar verdiğimiz halde, çoğu zaman karar verdiğimizde farkında değilizdir. Fakat okul, meslek, iş, arkadaş seçmek veya kazancımız için en uygun yatırım alanını seçmek gibi kararlar yaşamımızı önemli derecede etkileyecek kararlardır. Bu nedenle bu tür kararları vermek daha detaylı düşünmeyi, çok uğraş göstermeyi, araştırma yapmayı gerektirmekte ve çoğunlukla yoğun kaygı içermektedir. Eğer verilen karar çok risk içeriyor veya geri dönülmez nitelikte ise, kararın sonuçlarını önceden tasarlamak ve en uygun seçeneği belirlemek daha çok önem kazanmaktadır(bacanlı 2008, akt Yayla 2011).

Kuzgun'a (2000)göre karar verme davranışının ortaya çıkabilmesi için üç koşulun bulunması gerekmektedir.

1- Karar verme ihtiyacını ortaya çıkaran bir güçlülüğün varlığı ve bu güçlülüğün birey tarafından hissedilmesi

2- Güçlülüğü giderecek birden fazla seçeneğin bulunması

3- Bireyin seçeneklerden birine yönelme özgürlüğüne sahip olması

Demir (1985)'e göre karar verme, çok değişik açılardan ele alınmış ve tanımlanmış;ancak üzerinde düşünce birliğine varılarak temel bir tanım yapılamamıştır. Karar verme ile ilgili tanımların ortak özellikleri;

- Etken eyleminin seçimidir,
- Eylemi etkileyen her türlü yargıdır,
- Yapılan değerlendirmeler sonucunda hüküm verme sürecidir,
- Amaca ulaşmada, değişik davranışlar içeren alternatifler arasından etken olanın seçimi işlemidir,
- Problem çözme işlemidir,
- Olay yada sorunlarla ilgili bilgileri yorumlayarak ve kıyaslama yaparak bir yargıya varmaktır,
- Bir süreçtir.(Akt;Çetin 2009)

Karar verme kavramı ile ilgili çalışmalar 1950'li yıllara kadar psikolojik alanının konusu olmuştur. Bu kavramla ilgili çalışmalar daha çok istatistik, ekonomi ve matematiğin konusu olmuştur. 1950'li yıllardan sonra psikolojide davranışçı yaklaşımın dışında yeni yaklaşımların gelişimi ile karar verme konusu psikoloji alanının da konusu haline gelmiştir. Psikoloji alanının konusu olmadan önce karar verme kavramı diğer alanlarda karar vermenin nasıl olması gerektiğini ele alan, kurallara dayalı bir kavram olarak değerlendirilmiştir. Karar verme kavramının psikoloji alanına girmesiyle birlikte betimsel karar verme modelleri geliştirilmeye başlanmıştır. (Kaçar 2008)

Karar verme davranışında bireyin seçimi, onun sahip olduğu kişisel ve çevresel faktörlerden etkilenebilir. Bazı bireyler, karar verme sürecinde karar verme davranışına ilksin kontrolün kendilerinde olduğuna inanırlarken, bazıları ise bu kontrolün dışsal faktörler tarafından belirlendiğine inanırlar. Dolayısıyla, karar verme davranışında bireyin sahip olduğu denetim odağının biçimi önemli bir faktördür. Denetim odağı, bireylerin geçmişteki pekiştirici yaşantılarına dayalı olarak, davranışlarının sonuçlarını kendi kontrollerine ya da kendileri dışındaki güçlerin kontrollerine bağlamaları sonucu oluşan bir özelliktir (Dağ, 1990).

Kişinin sahip olduğu bireysel farklılıkların, karar verme davranışı üzerinde etkileri vardır. Çok seçenekli karar alma süreçleri, bireyler açısından daha fazla güçlük ortaya çıkarmaktadır. Bu durum bireyde stres durumlarının yaşanmasına neden olabilmektedir. Aynı zamanda bu karar verme karmaşıklığı, bireyi karar vermede olumsuz etkilemektedir (Deniz, 2004).

2- MATERYAL YÖNTEM

Araştırmada mevcut durumu ortaya çıkarmayı amaçlayan betimsel tarama ve ilişkisel taramaya yönelik bir yöntem kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini 2014-2015 eğitim öğretim yılında, Türkiye Üniversiteler Spor Federasyonu tarafından düzenlenen Üniversiteler Hokey Şampiyonasına

katılan takımlar oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise; 9 Takımda oynayan 133 sporcu oluşturmaktadır.

Araştırmada veri toplama aracı olarak Mann ve diğerleri (1998) tarafından (Melbourne Decision Making Questionary) geliştirilen ve Deniz (2004) tarafından Türkçeye uyarlanan Melbourne Karar Verme Ölçeği I-II Ölçeği” kullanılmıştır.

Melbourne Karar Verme Ölçeği iki kısma ayrılmaktadır. 1. Kısım: karar vermede öz saygıyı (kendine güven) belirlemeyi amaçlamaktadır. Toplam 6 maddeden oluşmakta, üç maddesi ise ters yönde puanlanmaktadır. Puanlama “Doğru” yanıtı 2, “Bazen Doğru” 1 ve “Doğru Değil” 0 puan şeklinde yapılmaktadır. Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 12 olup, yüksek puanlar karar vermede özsaygının yüksek olduğunu göstermektedir. II Kısım ise 22 maddeden oluşmakta karar verme stillerini ölçmekte ve Dikkatli, Kaçınan, Erteleyici ve Panik Karar Verme Stili olmak üzere 4 alt faktörü bulunmaktadır. Dikkatli ve kaçınan karar verme stillerinde 6’şar madde, erteleyici ve panik karar verme stillerinde ise 5 madde bulunmaktadır. Araştırmaya katılan hokeycilerin demografik özellikleri şu şekilde yorumlanmıştır. Hokeycilerin 58(%43,6)’i kadın 75(%56,4)’i ise erkektir. Hokeycilerin 37(%27,8)’si 18-20 yaş arası, 85(%63,9)’i 21-23 yaş arası ve 11(%8,3)’i ise 24 yaş ve üzeri şeklindedir. Hokeycilerin okudukları sınıflara göre dağılımları ise; 28(%21)’i 1. sınıfta, 40(%30)’i 2. sınıfta, 49(%36,8)’u 3. sınıfta ve 16(%12,2)’si ise 4. sınıfta okumaktadır. Hokeycilerin kaldıkları yerlere göre dağılımları ise; 60(%45,1)’i öğrenci evinde, 20(%15,0)’si devlet yurdunda, 16(%12,2)’si özel yurda ve 37(%27,7)’si ise ailesiyle beraber kalmaktadır. Hokeycilerin aylık gelir durumlarına göre dağılımları ise; 10(%7,5)’u 0-250 TL arası, 45(%33,8)’i 251-500TL arası, 33(%24,9)’ü 501-750TL arası ve 45(%33,8)’i ise aylık gelirleri 751 TL ve yukarısı olarak görülmektedir. Hokeycilerin annelerinin eğitim durumlarına göre dağılımları ise; 18(%13,5) okuryazar değil, 14(%10,5)’u okuryazar, 49(%36,9)’u ilkokul mezunu, 19(%14,3)’u orta okul mezunu, 22(%16,5)’i lise mezunu ve 11(%8,3)’i ise üniversite mezunudur. Hokeycilerin babalarının eğitim durumlarına göre dağılımları ise; 18(%13,5)’i okuryazar, 40(%30,0)’i ilkokul mezunu, 23(%17,3)’ü ortaokul mezunu, 31(%23,3)’i lise mezunu ve 21(15,9)’i ise üniversite mezunudur. Hokeycilerin babalarının meslekleri ise; 30(%22,6)’u emekli, 33(%24,8)’ü memur, 20(%15,0)’i işçi, 22(%16,5)’si esnaf ve 28(%21,1)’i ise serbest meslek sahibidir. Hokeycilerin 28(%21,1)’ sinin annesi çalışırken 105(%78,9)’inin ise anneleri ev hanımıdır. Hokeycilerin 88(%66,1)’i yaşamlarının büyük bir kısmını il merkezinde geçirirken 45(%33,9)’i ise ilçe merkezinde geçirmişlerdir. Hokeycilerin 69(%51,9)’u 1-2 arası, 19(%14,3)’u 3-4, 18(%13,5)’i 5-6 ve 27(20,3)’si ise 7 yıl ve üzeri hokey oynadıkları tespit edilmiştir.

3- BULGULAR

Tablo 1. Hokeycilerin Genel Olarak Karar Vermede Öz Saygı ve Karar Verme Ölçeği Alt Boyutlarına Ait \bar{X} , Ss, Min ve Max Değerlerine İlişkin Sonuçlar

	n	\bar{X}	Min	Max	Ss	Ölçekten Alınabilecek En Düşük ve En Yüksek Puan
Öz Saygı	133	9,2030	2,00	12,00	2,12759	0-12
Dikkatli	133	8,5414	3,00	12,00	2,31108	0-12
Kaçınan	133	5,3985	,00	12,00	2,70784	0-12
Erteleyici	133	4,5038	,00	9,00	2,17640	0-10
Panik	133	4,9398	,00	10,00	2,37652	0-10

Tablo1’de hokeycilerin karar vermede öz saygı ve karar verme stilleri puanlarının genel dağılımları incelenmiştir. Bu inceleme sonucunda Hokeycilerin karar vermede öz saygı puanları $\bar{X} = 9,20$, karar verme stilleri alt boyutlarında dikkatli $\bar{X} = 8,54$, kaçınan $\bar{X} = 5,39$, Erteleyici $\bar{X} = 4,50$ ve Panik

karar verme puanı ise $\bar{X} = 4,93$ olarak görülmektedir. Buna göre hokeycilerin karar vermede öz saygıları yüksek(öz saygı puanları $\bar{X} = 9,20$ olması ölçekten alınabilecek (en düşük 0-en yüksek 12 puan) değerler göz önünde bulundurularak) Karar verme stillerinde de Dikkatli karar verme yüksek(dikkatli karar verme puanı $\bar{X} = 8,54$ olması ve ölçekten alınabilecek (en düşük 0, en yüksek 12 puan) değerler göz önüne alındığında), Kaçınan ve erteleyici karar verme stilleri düşük (kaçınan puanı $\bar{X} = 5,39$ olması ve ölçekten alınabilecek (en düşük 0, en yüksek 12 puan) değerler göz önüne alındığında, erteleyici puanı $\bar{X} = 4,50$ ölçekten alınabilecek (en düşük 0, en yüksek 10 puan) değerler göz önüne alındığında) ve panik karar verme stili ise orta seviyede (Panik karar verme puanı $\bar{X} = 4,93$ ölçekten alınabilecek (en düşük 0, en yüksek 10 puan) değerler göz önüne alındığında) olduğu söylenebilir.

Hokeycilerin karar verme stillerinde cinsiyet, yaş, okudukları sınıf, kaldıkları yer, aylık gelir durumları, anne eğitim durumları, baba eğitim durumları, babalarının mesleği ve hokey oynama yılı değişkenlerine göre anlamlı bir fark bulunamazken, annelerinin çalışıp çalışmama ve yaşamlarının büyük bir kısmının geçtiği yerleşim yeri değişkenine göre ise karar vermelerinde anlamlı bir fark bulunmuştur.

Tablo 2. Hokeycilerin annelerinin çalışıp çalışmamalarına göre karar vermede öz saygı ve karar verme ölçeği alt boyutlarına ilişkin t testi sonuçları.

	Anne	n	\bar{X}	Ss	Sd	t	P-Değeri
Özsaygı	Çalışıyor	28	9,3929	1,85271	131	,272	,597
	Çalışmıyor	105	9,1524	2,20044			
Dikkatli	Çalışıyor	28	8,2500	1,91727	131	2,952	,455
	Çalışmıyor	105	8,6190	2,40744			
Kaçınan	Çalışıyor	28	5,8929	2,76672	131	,009	,279
	Çalışmıyor	105	5,2667	2,68996			
Erteleyici	Çalışıyor	28	5,0714	1,88421	131	1,748	,121
	Çalışmıyor	105	4,3524	2,23168			
Panik	Çalışıyor	28	5,8571	2,51976	131	,172	,021
	Çalışmıyor	105	4,6952	2,28761			

Tablo 2’de hokeycilerin karar vermede öz saygı ve karar verme stilleri alt boyutlarına ilişkin annelerinin bir işte çalışıp çalışmadıkları değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığı t testi ile incelenmiştir. İnceleme sonucunda sadece panik karar verme stilinde anneleri çalışan hokeycilerin puanlarının yüksek çalışmayanlarının ise düşük olduğu görülmektedir.

Tablo 3. Hokeycilerin yaşamlarının büyük bir kısmının geçirdikleri yer değişkenine göre karar vermede öz saygı ve karar verme ölçeği alt boyutlarına ilişkin t testi sonuçları.

	Yerleşim Yeri	n	\bar{X}	Ss	Sd	t	P-Değeri
Özsaygı	İl Merkezi	88	9,0455	2,24842	131	0,903	0,234
	İlçe Merkezi	45	9,5111	1,85402			
Dikkatli	İl Merkezi	88	8,6250	2,22479	131	0,818	0,561
	İlçe Merkezi	45	8,3778	2,48897			
Kaçınan	İl Merkezi	88	5,7727	2,67267	131	0,117	0,025
	İlçe Merkezi	45	4,6667	2,65433			
Erteleyici	İl Merkezi	88	4,7500	2,19848	131	0,078	0,065
	İlçe Merkezi	45	4,0222	2,07243			

Panik	İl Merkezi	88	501364	2,41728	131	0,024	0,183
	İlçe Merkezi	45	4,5556	2,27192			

Tablo 3’de hokeycilerin karar vermede öz saygı ve karar verme stilleri alt boyutlarına ilişkin yaşamlarının büyük bir kısmının geçtiği yerleşim yeri değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığı t testi ile incelenmiştir. İnceleme sonucunda kaçınan karar verme stillerinde yaşamlarının büyük bir kısmını il merkezinde geçiren hokeycilerin yaşamlarının büyük bir kısmını ilçe merkezinde geçirenlere oranla daha yüksek olduğu görülmektedir.

4- SONUÇ VE TARTIŞMA

Bu çalışma üniversitede öğrenim gören hokey sporcularının karar verme düzeyleri belirleyerek demografik özelliklere göre de farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymak amacıyla yapılmıştır. Araştırma sonucunda; hokeycilerin karar vermede öz saygı puanları $\bar{X} = 9,20$, karar verme stilleri alt boyutlarında dikkatli $\bar{X} = 8,54$, kaçınan $\bar{X} = 5,39$, Erteleyici $\bar{X} = 4,50$ ve Panik karar verme puanı ise $\bar{X} = 4,93$ olarak görülmektedir. Buna göre hokeycilerin karar vermede öz saygıları yüksek(öz saygı puanları $\bar{X} = 9,20$ olması ölçekten alınabilecek (en düşük 0-en yüksek 12 puan) değerler göz önünde bulundurularak) Karar verme stillerinde de Dikkatli karar verme yüksek(dikkatli karar verme puanı $\bar{X} = 8,54$ olması ve ölçekten alınabilecek (en düşük 0, en yüksek 12 puan) değerler göz önüne alındığında), Kaçınan ve erteleyici karar verme stilleri düşük (kaçınan puanı $\bar{X} = 5,39$ olması ve ölçekten alınabilecek (en düşük 0, en yüksek 12 puan) değerler göz önüne alındığında, erteleyici puanı $\bar{X} = 4,50$ ölçekten alınabilecek (en düşük 0, en yüksek 10 puan) değerler göz önüne alındığında) ve panik karar verme stili ise orta seviyede (Panik karar verme puanı $\bar{X} = 4,93$ ölçekten alınabilecek (en düşük 0, en yüksek 10 puan) değerler göz önüne alındığında) olduğu söylenebilir. Keleş ve arkadaşları(2013) tarafından sporcuların karar verme stillerinin belirlenmesi amacıyla yapılan çalışmada cinsiyet ve spor yıllarına göre karar vermede öz saygı ve karar verme stillerinde anlamlı bir fark bulunmamıştır. Eraslan (2015) tarafından yapılan üniversite spor bölümü öğrencilerinin atılganlık ve karar verme stillerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi çalışmasında Öğrencilerin karar verme stillerinin de cinsiyet, öğrenim gördükleri bölüm ve lisanslı olarak spor yapma durumlarına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği bulunmuştur. Bizim çalışmamızda da yukarıda bahsedilen değişkenlerde anlamlı bir fark olmaması münasebetiyle yapılan çalışma paralellik arz etmektedir

Egesoy ve arkadaşları(1999) tarafından elit ve elit olmayan futbol oyuncularının karar verme performanslarının karar verme hızı ve verilen kararın doğruluğu açısından karşılaştırılması çalışmalarında elit ve elit olmayan futbolcuların kararların hızı arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

Certel ve arkadaşlar (2013) tarafından takım sporları açısından karar vermede öz saygı ve karar verme stillerine yönelik çalışmada spor deneyimi az olanların karar vermede öz saygılarının da düşük olduğunu, kaçınan ve panik karar verme stillerini daha çok kullandıklarını belirlenmişlerdir.

Temel (2015) tarafından yapılan Beden Eğitimi öğretmenlerinin problem çözme becerisi, karar verme stilleri ve öfke tarzlarının incelenmesi çalışmasında, öğretmenlerin karar vermede özsaygı ve dikkatli karar verme stillerinin yüksek, kaçınan, erteleyici ve panik karar verme stillerinin ise düşük olduğunu tespit etmiştir.

Sonuç olarak birey karar verme durumunda bir güçlük karşı karşıya olması, birden fazla seçenek içerisinde birini seçmesi, bilhassa da sporda verilen kararların çoğu zaman telafisi olmaması münasebetiyle sporcuların karar vermede özsaygı ve karar verme stilleri puanlarının yüksek olması gerekmektedir.

KAYNAKÇA

- Bacanlı, F. (2008). Kariyer karar verme süreci. R. Özyürek (Editör). *Kariyer Yolculuğu*. Ankara: Ses Reklam İletişim Hizmetleri.
- Certel, Z., Bahadır, Z., Sönmez, G.T.,(2013) Takım sporları açısından karar vermede öz saygı ve karar verme stillerine yönelik bir araştırma, Niğde Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, Cilt 7 Sayı 1. Niğde.
- Çetin M.Ç. Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Karar verme stilleri, sosyal beceri düzeyleri ve Stresle başa çıkma biçimlerinin bazı değişkenler açısından karşılaştırmalı olarak incelenmesi. Gazi üniversitesi, sağlık bilimleri enstitüsü, doktora tezi, Ankara
- Dağ, İ. (1990). Kontrol odağı, stresle başa çıkma stratejileri ve psikolojik belirti gösterme ilişkileri. Yayınlanmamış doktora tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Deniz, E. (2004). Üniversite öğrencilerinin karar vermede öz saygı, karar verme stilleri ve problem çözme yöntemleri arasındaki ilişkinin incelenmesi üzerine bir araştırma. *Eğitim Araştırmaları Dergisi*. 4(15), 25- 35.
- Egesoy, H., Eniseler, N., Çamlıyer, H.,Çamlıyer, H.(1999) Elit ve elit olmayan futbol oyuncularının karar verme performanslarının karar verme hızı ve verilen kararın doğruluğu açısından karşılaştırılması, CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi 1999: 3:2 (1-10),
- Eraslan, M.,(2015). Üniversite Spor Bölümü Öğrencilerinin atılganlık ve Karar Verme Stillерinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi, Bartın Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt4, Sayı 1, S 214-223 Bartın.
- Eskicioğlu, Y., (2010)Antrenör ve Sporcu Gözüyle Spor Yöneticilerinin Kararlarında Etik İlkelere Bağlılıklarının İncelenmesi (Beko Basketbol Ligi Örneği)Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Spor Yöneticiliği Anabilim Dalı Yayınlanmamış Doktora Tezi Bolu,
- Kaçar, B. (2008). Lise öğrencilerinin karar stratejileri ve transaksyonel analiz ego durumlarının bazı değişkenler açısından incelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Kelecek, S., Altıntaş, A., aşçı F.H., (2013) Sporcuların Karar Verme Stillерinin Belirlenmesi, CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi 2013: 8(1)
- Kuzgun, Y. (2000). Meslek danışmanlığı. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım
- Temel., V.(2015) Beden Eğitimi Öğretmenlerinin, Problem Çözme becerisi, karar verme stilleri ve öfke tarzları, Karadeniz teknik Üniversitesi, eğitim Bilimleri enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor anabilim Dalı, Doktora Tezi, Trabzon.
- Tosun, K. (1992). İşletme Yönetiminin Genel Esasları. Ankara: Savaş Yayınları.

Yayla A., (2011) “ İlköğretim 8. Sınıf öğrencilerinin kariyer gelişimleri ile karar verme stilleri arasındaki ilişkilerin incelenmesi” Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Yüksek Lisans tezi, Ankara.

Yılmaz, A.S.(2011)Üniversite Öğrencilerinin Karar Vermede Özsaygı ve Karar Verme Stillerinin Benlik Saygısı ve Utangaçlık Açısından İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Psikolojik Rehberlik ve Danışmanlık Bilim Dalı, Konya